

Csurgó és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.)
Negyedévre: 1 frt (2 kor.)
Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)

Szerkeszti:
Dr. Nagy Sándor ügyvéd.
Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér,
Kéziratok vissza nem adatnak.

KIADÓHIVATAL:
Vágó Gyula könyvnyomdája,
hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Főgimnáziumunk új épülete.

Az az ügy, mely a folytonos huzavona által, mint valami átok sulya alatt, már már az elposványosodás stádiumába jutott — értjük a főgimnázium új házának építését — az elmúlt napokban egy határozott lépéssel a közeli megoldás felé közeledett. A sikerrel lejárt pályázat eredményét, 6 tervezetet, még a nyár folyamán felküldötte az igazgató tanács Pestre, felkérve a magy. mérnök és építész egyesületet, hogy azok elbírálását vállalja el. Nos, e pályatervek most visszaérkeztek egy igen terjedelmes, kitűnő szakértelemre valló és lelkiismeretes bírálati jegyzőkönyv kíséretében, mely az összes terveket ismertetően, a legjobbat és az utána következőt megjutalmazásra ajánlja.

Örvendetesnek mondhatjuk ezt a körülményt, nemcsak azért, mivel a pályázat szép sikere a közeli építés reményével kecsegtet, de különösen, mivel a bírálatot oly férfiak mondták ki és irták alá, kiknek állása, tudása és igazságossága minden tekintetben garantiát nyújt, e bírálat alaposságáról és feltétlen megbízhatóságáról. Épen ezért sok hálával tartozunk a mérnök-építész egyesület elnökségének, ki a bírálatot oly kitűnő férfiakra bízta, mint Petz műegyetemi

nyilvános rendes tanár, Kiss műegyetemi m. tanár, Pfaff, az állomvasutak budapesti főmérnöke, Herczegh miniszteri főnök és Lándy műegyetemi tanársegéd.

A bíráló bizottság az első díjat a „Késő nemzedékeknek“ jellegű műnek ítélte oda, mint a melyik mintaszerű, kifogástalan alaprajzzal bír; és a mellett, hogy úgy a program mint az idevágó miniszteri utasításnak teljesen eleget tesz, még költség tekintetében is a legolcsóbb. E tervezet eilen, melynek különben homlokzata is igen csinos és egyáltalán nem köznapi, nem is igen emeltetett kifogás. A bírálat csak azt mondja, hogy szerkezetei, alighancm a költség megtakarítás szempontjából, kissé gyöngék. A bírálat, mint értesülünk ezen véleményét avval támogatta, hogy ámbár számítás szerint a felvett falvastagságok teljesen kielégítőek, mégis tekintettel a vidéki viszonyokra, a rosszabb építési anyagra és munkaerőre, itt nagyobb falvastagságok szükségeltetnek. A nélkül, hogy a kitűnő bírálatot felülbírálni akarnánk, csak kijelentjük, hogy városunkban szerencsénkre igen jó minőségű téglával rendelkezünk, mely a fővárosban használatban lévővel kiállja a versenyt; más részt pedig gondunk lesz rá, hogy az építésnél felhasznált munkaerő is kifogástalan legyen. Uta-

lunk itt az új vendéglő falvastagságára, a hol az óriási teremélység daczára sem alkalmaztak vastagabb falakat, mint az említett tervezetben vannak. Különbözik pedig a bírálat ezen óhajának a legkönnyebben lehet eleget tenni, mivel a falak vastagítása csak egy tollvonásba kerül és nem egyéb mint egyszerű pénzkérdés, melylyel az épület nagyobb soliditásának tartozunk.

A bírálat még egy észrevételt tesz, a tervezett lépcsők ellen. A miniszteri utasítás minden „nagyobb“ iskolában két lépcsőt követel; már most tőlünk függ, hogy iskolánkat melyik kategóriába soroljuk; bármiképp döntsünk is ezen igen könnyű lesz segíteni.

Igy tehát ezen tervezetben egy tökéletesen megbízható alapot bírnak iskolánk felépítésére; a kivételnél aztán a legkisebb óhajok és igények is kielégíthetők lesznek.

Az a tervezet, melynek a bírálat a második díjat ítélte, a „gimnázion“ jellegű, messze mögötte marad az előbbinek. Nekünk, határozott tudomásunk van róla, hogy a második díjat is csak szavazat-többséggel ítélte oda neki a bíráló bizottság, azon indoklással, hogy miután úgy is két díj van, nem volna helyes a második díjat igénybe nem venni; és így az öt terv közül ezt az aránylag legjobb, de nem absolut becsü művet jelölte

T á r c z a.

Az állomás becsülete.

— Kép a vasutas életből. —

Bemutatja: egy szigetvárvidéki zónakedvelő.

Történt pedig az Ur 1894-ik eszten-dejeszerelen — (május) havának 28-ik napján a zánkány-kaposvári vonalrész egyik nagy forgalmu csatlakozási állomásán; a helyet megnevezni a saját érdekeben nem akarom, mert hátha megneheztelnének rám az indiscretióért az en jó vasutas-barátaim, (hogy az Isten áldja meg őket sűrű csillaghullással!) kiknek körébe Pettendről üdülni járok 's kiknek társaságában már nem egyszer sikerült kissé feledni a világ és az emberek fájó bánalmait!

Tehát a fent jelzett napon is üdülés végett jártam közöttük . . . és együtt voltak mind a jó fiúk.

A Hosszu Jóska most is a nadrágja zsebeibe melyesztett kezekkel csörgette a rezpenzt, bár épen tegnap kapta meg az aktát, melyben a szigorú forgalmi főnök ur egy flóressel bünteti meg a nyugdíjintézet javára: „mivel az 54-es számú vonatot nyi-

tott zubbonyban, nyakravalótlan állapotban és nadrágzsebeibe süllyesztett (sic!) kezekkel nem átalotta fogadni; de azért a Hosszu Jóska csak mélabúsan csörgette tovább a rézkrajczárokat.

Kibujt odujából a kis Olasz Garibaldi, a pápaszemes pénztárnok és a sunyi kalkuláns; a Hundert Sanyi; ott volt a sovány Galamb Peti raktárfőnök, kinek azonban csak a neve volt Galamb és az állomás Hári Jánosa: a folyton biztosan „előlépett“ Csahos János forgalmi hivatalnok.

Mind ott sűtkérezünk a Perronon ebéd után; körülöttünk néhány „golya“ (vulgo: tisztí gyakornok) settenkedett; míg egy pár kocsielő és állomási felvigyázó tiszteletteljes távolságban vinnyogott Csahos János hivatalnok ur ánzárgolásain.

— Urak! — mond Csahos. — jövő hónapban kijönnek az előléptések!

— Persze te előléptél! — szól az epés Hundert Sanyi.

— Hallod, már két éve „ülök“; már csak rám kerülhetett a sor; különben ez egyszer biztosan tudom . . . Ugyan ne csörgesd azt a három rezet, te Jóska, ne tüntess 28-ikán a kincseiddel!

— Hallod Csahos, — felel Hosszu Jóska melabúsan — ha te előléptél volna,

valahányszor biztosan tudtad: most már legalább is inspektor lehetnél!

— De most az egyszer biztos! — ánzárgol merészen Csahos. — Gyermekek! ha isztok: fizetek! . . .

— Éljen Csahos! — hangzik az együttes lelkesült kiáltás.

— János! — szól oda Csahos az állomási harangot kétségbeesetten csiszoló máházónak — az alsó kutból két korsó melykút! . . . szomjasak a hivatalnok urak! . . . No fiúk, ne mondjátok, hogy szomjan vesztetek el!

— Te Csahos, ennek a viccednek a századik fordulóját megünnepelhetjük nem sokára! . . . mond Galamb Peti. — Ujjat halljunk már ez egyszer!

— Barátom! — felel Csahos szerényen — 28-ikán, mikor már a hónap is elöregedett, nem kerül jobb! . . . De ni . . . ni! micsoda külön vonat az az alsó bejártnál!?

— Hölgyek! — konstatáljuk együttesen.

— Fialatok? . . . kérdi ágaskodva az egyik golya, buzzón törülgetve vadonatúj sapkájának tényes ernyőjét.

— Ha én golya volnék: már régen meggyőződtem volna a bejártnál a „ter” lesről“ . . . felel megvetőlag Csahos.

meg díjazandónak. E terv hibái igen is szembeötlők. Alaprajza egyáltalán nem át gondolt. A tanterekben indokolatlan kiszökések vannak. Egyes helyiségek hiányoznak, vagy a kívánt mértéknél kissébbek. Az igazgató-lakás berendezése közelítőleg sem oly szép mint az első tervezetnél. A vestibült, vagyis bejárás, meg épen elhibázottnak mondja a bíráló, a mi költségeit illeti, ezek pedig magasabbak mint a „késő nemzedékeknek“ jellegű mű.

Ismertetvén így a jutalmazandó terveket, lássuk mi volna a teendők, ha gimnáziumunk építési ügyét végre ezen elhatározó lépés után dűlőre akarják vinni.

A mi fő, vegyük erélyesen kezünkbe a dolgot és szakítsunk azzal a határozatlansággal, mely már-már közmondássá vált. Dűntsünk mindenek előtt a hely kérdésében.

Ha ezt a kérdést eldöndöttük, akkor lépünk érintkezésbe az építéssel. Avval, akire a gimnázium felépítését bizni akarjuk és azzal együtt állapítjuk meg a további teendőket, hogy ez a középiskola a millenium évében felépülhessen és így Csurgó ezzel a szép emlékek örökítse meg az ezredéves fennállás évfordulóját.

Hogy ki legyen az építész, akit a kivitellel megbizunk, az alig lehet kétséges. A legalitás, igazságszeretet, de meg saját javunk is azt követeli, hogy az első díj nyertesét bizzuk meg az építéssel. Az első két szempontot nem kell magyaráznunk, az ugy is magától értetődő. Hogy pedig ez saját javunk érdeke is, az két okból bizonyos. Először csak természetes, hogy attól az építéstől várhatjuk a lehető legjobb kivitelt, aki egy titkos pályázatnál összes pályázó társai közül képes volt messzire kivállni; másrészt pedig e lépésünk egyenessége és igazságossága által bizonyára megnyerhetjük azon illetékes körök rokonszenvét és támogatását, akik a szükséges állami subventio kérdésében döntők lesznek; míg ellenkező eset-

ben a miniszter gyanakodását és bizalmatlanságát kelthetnők fel.

Előttünk állnak tehát teendők, csak gyorsan a munkára.

Kalászok.

Az antik világ mezejéről.
Szedegeti: HEJAS PÁL.

XVII.

Szokratesz és iskolája.

Igaz, hogy te temérdek könyvet összegyűjtöttél a régi bölcsék hagyatékából! Igaz, szolt Euth. sőt még folyvást gyűjtök.

No, lásd milyen szép dolog, te tehát a tudományt többre becsülöd a pénznel. Hanem mondd meg most már nekem azt, mi-ben akarod magadat kiképezni e könyvek által. Az ifju hallgatott. Talán orvos, építész, mérnök, csillagász akarsz lenni. — mert láttam, hogy e szakokból gyűjtesz kiváltképen könyveket. Mindeure tagadólag válaszolt. Tán az erényességre törekszel, a mi által az ember államférfi, hivatalnok lehet? Úgy van, szolt lelkesedve Euth. Helyes, bizony ez a legszebb valami a világon, királya minden tulajdonságainknak.

— De tudod-e, hogy erényes senkise lehet, ha nem tudja mi igaz, mi nem.

— Tudom hát, hisz igazság nélkül meg jó polgár se lehet senki.

— S azt gondold, most már készen vagy a dologgal?

— Igen, mert én igaztalant, ezt ígérhetem neked. sohase követek el.

— Gondolod? szolt Szokratesz mondd el hát nekem az igazság s igaztalanság ismertető jeleit, hogy el ne tévedjünk.

— Én azt nem tehetem.

— No, én megkísértem. Kezdjük az igaztalanságon, mert ezt sürribben, majd mindennap látjuk. Én majd kerdezlek te felelj.

— Szoktak-e az emberek hazudni, csalni. Akárhányszor szolt Euth.

— S hová sorozzuk ezeket? Már az igaztalansághoz.

— Hát szabad-e embertársunkat eladni rabszolgának? Persze, hogy nem, hisz' ez embertelenség.

— De tesztem, egy hadvezér bevesz egy velünk ellenséges lábon álló gonosz emberekből álló várost, nem adhatjuk el férfiai rabszolgáknak?

S ha igen: akkor nem igazságos? De az, szolt Euth.

— Hát ha a vezér a háboruban csaláshoz folyamodik, ez is igazság? S ha elveszi a másét család- vagy erőszakkal, az is igazság? Igazság, szolt Euth.

— De lásd így a csalást, erőszakot, embertelenséget igazságnak kereszteljük. Igenis, de csak ellenségeinkkel szemben, szolt Euth.

— No jól van. De hát én mást mondok. Egy hadvezér látja, hogy katonái csüggedtek, azt mondja nekik: Itt a közelben jó a segítség, mindjárt itt lesz s azok neki bátorodnak. Pedig nem jó. Ugy-e ez hazugság hova sorzod ezt? Az igazság alá szolt Euth.

— Vagy például valakinek beteg fia nem akarja bevenni a keserű orvosságot s az apa megesalja fiát s beadja neki más ételbe keverve. Ez se család? De igen. Hova sorozod mégis. Az igazság alá szolt Euth., mert jót tesz vele fiának.

— Igen, de hát meg kell esalnunk barátainkat is s hazudni is szabad? S nem nyíltaknak lennünk velük szemben? De igen s én szeretnem visszavenni szavaimat, ha szabad.

H i r o k.

— **A csurgói ipartestület és az ezredéves kiállítás.** A keresk. és ipar miniszter sürgősen leirt a pécsi iparkamrának, hogy haladéktalanul küldjön ki valakit Csurgóra és ott az ezredéves kiállításra, a helyi bizottságot alakítsa meg. — F. hó 4-én meg is jelent egy kiküldött és megalakította a kiállítási bizottságot. Hedasek Pál ipartestületi elnök pedig, f. hó 11-én közgyűlést tartott s ott elhatározatott: hogy a milleniumi kiállításra 50 frt segélyvel részt vett Kovács István helybeli kálhással 3 drb. remekszépségű hályha kiállításával, esetleg még 50 frt. segélyt ad egy más águ iparosnak, aki a kiállításon részt akar venni, az iparos és iparág megválasztását azonban az előjáróság fenntartja magának. Részünkről csak gratulálni tudunk ahhoz, hogy a csurgói ipartestület törekszik megfelelni a miniszter által hozzá fűzött reményének s egyszersmind ezzel beigazolvá látjuk azt, hogy Csurgónak is van életképes ipara és iparossága.

— Három hölgy! Mit kereshetnek ezek ilyenkor itt!? hiszen még 3 óra mulva jön csak az első személyvonat!

Míg e kérdés felett töprengünk: az alatt egyszersmind csalhatatlanul megállapítjuk, hogy a közeledő három hölgy közül egyik a fővadászné, másik a kasznárné, és a harmadik. . .

— Igen! . . . és a harmadik, — veszi át a szót ismét Csahos — a harmadik, az a karsu lilom: a Német Irmuska, a legszebb leány a faluban! . . . Gyerekek! huzátok ki magatokat! . . . Jóska! . . . gombold be zubbonyodat, olyan vagy, mint egy tépett kortes-zászló! . . . Te Garibaldi! . . . le-esik a pápaszemed! . . . miért nem rendelsz már új orrot magadnak? . . . egyik czvikkered sem illik rá! . . . Te káplán! . . . igazítsd meg a nyakkendődet! . . . félrecsuszott a nagy nevetéstől! . . . most aztán kirukkolj ám nehány jól csengő rigmussal! . . . Kezeiket csokoljuk nagysádtok! . . . nem tudtuk elgondolni: miért van ma oly gyönyörű idő; pedig nagysátok kedvéért süt a nap . . . s ragyok az ég . . .

— Oh! hallgasson maga örökös szel-toló! . . . mond vidáman a kasznárné — mindjárt elménél ön, csak várjon! . . . Ijesz-szen csak rá Irmácska! . . .

— Ah! nagysád és rájlesztés! . . . for-

dul most Irmácska felé az elmés Csahos. — Hogy is tudna nagysád valakire rájleszteni hiszen épen most mondta ez az istenfő káplán barátom, hogy az égben is a legszebbik angyalt Irmának nevezik! . . .

— Pedig Irmácska alaposan értett a rájlesztéshez. . . .

A kegyelmes ur be nem jelentett állomási vizsgálata, vagy fényes nappal egymásra mászó két vegyesvonat, de még a „svarcz“ első osztályon utazó gólya előtt a vizsgáló főkalauz megjelenése, avagy a darányi vasuti állomásfőnökre nézve „az időjárás megszűnése“ is semmi ahhoz a remülethez képest, mely a gyanutlanokat elfogta, midőn Németh Irmácska keskeny kezecekeje kézi táskájából egy gondosan össze-hajtott, vonolozott iratot vett elő, melynek homlokára gyönyörű rond betűkkel az volt odapingálva, hogy „gyűjtőív.“

— A felsőmagyarországi inségesek javára kérünk! — mond mosolyogva a szép Irma.

Egymásra néztek a fiuk mindnyájan. . .

— Hat krajczár ura vagyok mindösze, — dörmögi Hosszu Hundert Sanyinak — most akartam még egyet tőled kerni, hogy Bergernél két portorikót vehessek!

— Én meg a te tüntetőleg csörgetett kincsedből akartam részt kérni! — feleli lemondással Hundert.

Galamb homlokára kiült a gond: a kis Olasz Garibaldi sóhajtozva turkált tárczájában; igen mélyen kutatótt, de az utolsó bankjegy nagyon is elbujt a lejárt szabad-jegyek erdejében; a két gólya igyekezett elodalogni; a káplán hangosan kacagott; a hölgyek meg hamisan mosolyogtak.

— Még Csahos is elveszítette egy pilanatro az ő éber lélekjelenlétét. Hónap végén még aligha esett meg ilyen sor rajta. Végre is — mint nagy optimista — megtiszteltetésnek vette az egész dolgot s megállapodott abban a sovány vigasztalást nyújtó gondolatban: ezek a kedves hölgyek, ugy látszik, nagyon rózsaszínűnek látják egy vasutas anyagi állapotát.

— Oh! nagysádtok! igazán örvendünk! — így áradoz egész önérzettel. — A jótékonyosság ilyen nemtői előtt kész örömmel meghajlunk! Kegyeskedjenek befáradni az irodába! . . . Fiuk! utánam! . . . előre! . . . Bizzatok bennem! . . . egyitek se szökjék meg, mert mindnyájan kompromittálva leszünk! — sugja aggodalmasan a vert hadnak.

(Vége köv.)

Főúri vadászat. Gróf Festetics Tasilo több főúr kíséretében e hó 18-án Berenczére érkezik s 19-én a sötét erdőben nagy fácányvadászatot rendez vendégei tiszteletére. Az idei nagy fácány állományból itélve körülbelül 1000 db. kakas kerül terítékre.

— **A csurgói kir. járásbírósnál** rendszerezett új aljárásbírói állásra hirdetett pályázati határ november 17-én tegnap járt le s így valószínű, hogy a kinevezés még a hó folyamán alatt megtörténik.

— **Az első casinóestély,** melyről mult számunkban helyszüke miatt csak röviden emlékeztünk meg, kitűnően sikerült. Elmondhatjuk, hogy Csurgón ily fesztelen és kedélyes mulatság régen volt. Valóban elismerés illeti a casinó választmányát, hogy a más vidéki városokban is szokásos estélyeket nálunk is meghonosította s hiszszük, meg is kedvelteti közönségünkkel. Különösen nagy tetszésben részesült Matolcsy István által benső melegséggel és kitűnő interpretálással előadott szavalt. Matolcsy Szabolcska Mihály fiatal költő műveiből mutatott be néhány sikerült költeményt, melyek közül néhányat közkívánatra ismételnünk kellett. Az estély szellemi része után táncz következett a közönség kitűnő hangulatban csak éjfél után oszlott szét. A jelen volt hölgyek névsorát következőkben adjuk: Andorka Gyuláné és Emmika, Dombóy Nelli, Haam Ferenczné, Hecz Józsefné, Plachner Manoné, Hüner Jetti (Szombathely), özv. Plachner Nándorné és Juliska, Kraus Margit (Mezőhegyes), dr. Nagy Sándorné, Schlegel Lőrinczné és Vilma, Schreier Bejáné, dr. Venitianer Lajosné dr. Vida Károlyné. A legközelebbi casinóestély a hó végén lesz tartva.

— **A főgimnázium új épület pályatervei.** A pályaműveket az egyh. megye szakszere bírálati elzárásból folküldte a budapesti mérnök- és építész-egylethez, mely a bírálatot díj nélkül teljesítette. A mint értesülünk, a vélemény közelebből érkezett be s a bizottság az első díjra a „késő nemzedékeknek“ jellegű tervet ajánlja, val mint kivitelre is, a sze kezét erősítésével. A költséget — ez még aránylag olcsó — 90 ezer forintra teszi. A „gimnázium“ jellegű tervet második helyen említett s módosításokat látnak szükségesnek. Ez a terv is többé kerülne 90 ezer frtnál, a mennyi a minisztérium részéről igerve van. Minthogy a területi elhelyezésre nézve az egyh. megyei közgyűlés határozott, most már födolog volna a részletek megállapítása s ez — ugy haljuk — a közelebből tartandóig. tanácsi ülés tárgya lesz. Födolog volna az új miniszter urat mielőbb megkeresni az iránt, hogy a hátralevő s a megígért összeget folyósítsa.

— **A csurgói segélyszövetkezet** igazgatósága f. hó 13-án tartott ülésében határozatilag kimondotta, hogy az I-ső evtársulat felszámolását 1894-ik évi január 8-tól február 28-ig fogja megejteni, ugyancsak január 1-sejével megnyitja a IV-ik evtársulatot. Az I-ső evtársulat igen szép nyerevény-osztalékkal fog liquidálni.

— **Korcsolyapálya** létesítésén fáradozik Bodola László főgimnáziumunk tanára. Bodola a város alatti nagy árkat gátal és zsillippel látta el s nagy mennyiségű mintegy 20 centim. mély vizet bocsájtott a rétre. A vízkészlet tehát már készen várja a valószínűleg későn érkező fagyot. A korcsolyapálya a főgimnázium növendékei részére készül, melyet a város közönsége is igénybe vehet. Minden esetre elismerés illeti Bodola urat, a ki fáradságát nem kímélve igyekszik a közönség szórakozására szolgáló jegypálya létesítésén. Időszerű volna, ha a jegypártot kedvelők korcsolyázó egyület alakítanának.

— **Kinevezés.** Süveg János kaposvári törvényszéki jegyző a tatai járásbíró-sághoz, Batta Béla tordai törvényszéki jegyző pedig a szigetvári járásbíró-sághoz albrákká nevezettek ki.

— **A dombovári 48-as Kör** elhatározta, hogy felkeri Kossuth Ferenczet, az esetben ha Pécsre utazik, Dombovárt is látogatná

meg. Ha Kossuth Ferencz elfogadja a Kör meghívását, akkor nagyszerű fogadtatást és bankettet rendeznek tiszteletére.

— **Felolvasás.** A nagy-kanizsai kereskedő ifjak önképző egylete meghívása folytán Hoch János országgyűlési képviselő, az ismert egyházi szónok f. évi december 1-én Nagy-Kanizsán felolvasást fog tartani.

— **Doktor-sztrájk.** A községi és kör- orvosok évek óta hiába panaszozzák, hogy a helyzetük tarthatatlan. Hivatalos teendőikkel túl vannak halmozva, emellett azonban intézkedéseiket a községek figyelembe se veszik és a jogkörük korlátolva lévén, nem is kényszeríthetik a községeket az intézkedések teljesítésére. A községi és körorvos hivatalos teendőikert persze nem kap fizetést; a községek csak a szegény betegek gyógyításáért fizetnek 200—600 forintot évente, de ezzel szemben kikötik, hogy a jobbmódúakat is 20 kreit köteles az orvos látogatni, igazi hordár-díj. Így tehát az orvos az államtól reá ruhazott kötelesegeket akaratlannul is kénytelen elhanyagolni, hogy a 20 krajczáros vizitekből a kenyérré válót megszerezhesse, az állam pedig nyugodtan tűri, hogy a községek a nyomorba hajtott orvos idejével és testi erejével uszortát üzzenek. Mivel az állam az orvosi kongresszusokra memorandumokra csak ígéretekkel felelt és legutóbb nyilvánvalóvá tette, hogy a közegészségügy államosítását nem tervezi, a községi és körorvosok a végső eszközhöz nyultak s elhatározták, hogy a hivatalos állásokról mindannyian, együttesen lemondanak és ezentul csak, mint magánorvosok fognak működni. Ez a sztrájk tehát azt jelenti, hogy a községi és körorvosok ezentul nem fognak az államnak ingyenesen szolgálatot teljesíteni. Az állam ezzel ama különben áldásos lépésére lesz kénytelen, hogy a költségvetésnek 5—6 millióval való emelésével a közegészségügyet államosítsa.

— **A kaposvári önk. tűzoltóság** e hó 13-án ünnepélyt rendezett a 2500-ik éjjeli őrszolgálat megtartása alkalmából. A működő csapat és tisztek majdnem teljes számában és egész felszereléssel jelentek meg este 7 órakor az őrtanyán, melynek ablakai lámpionokkal voltak megvilágítva, egy nagy transparenten pedig vörös betűkkel volt kirva a laktanya homlokzatán az ott jelentősége t. i. „2500-ik éjjeli őrség.“ A csapat a laktanya termében gyűlt össze, hol Berger Ignác főparancsnok s a tisztikar élén egy a pártoló tagok közül számosan és a város tisztviselőiből és többen megjelentek. A főparancsnok röviden vázolta az egyület nemes feladatát és a szolgálat humanitását, elismeréssel adózott a legénység tapasztalt készségére és készített buzgalomára s kérte és buzdította őket kitartásra. A beszéd végzetével, melyet harsány éljen zárt be a csapat a városház előtti térig kürt és dobszó mellett Gyarmathy János kezelő tisztt vezénylete alatt felvonulást rendezett s onnét a Tréder-féle vendéglőbe vonult banketterre, egész éjen át egy tisztt és hat legényből álló csapat teljesítette eközben az őrszolgálatot, minden órában felváltván egymást. A banketten mintegy nyolcvanvan vettek részt, számos felköszöntő esett.

— **Forgalomból kimenő pénzek.** Az év végével, azaz 1894 decz 31-ig lesz csak forgalomban az 1 frtos állam jegy, továbbá a 20 kros ezüst és 4 kros rézpénz.

— **Szerencsés lefolyású difteria.** Mult számunkban közöltük, hogy Alsók és Csurgó területén 6 difteriticus eset volt. A mint a körorvos jelentéséből értesülünk, mind a 6 esetben sikerült a betegeket az életnek vissza adni.

— **Uj electrotechnikai vállalat** létesül N.-Kanizsán. Salzer és Probstner bécsi czég Nagy-Kanizsán fiókot nyit, melynek vezetésével Ulrich mérnököt bízza meg, aki legközelebb berendezi irodáját. Elvállal megbízásokat tervek készítésére, villamos világitási berendezéseket és minden e szakba vagó munkálatokat. Dusan felszerelt raktárt tart villamos izzólámpákból. A czég Bécsben számos gyárban és palotában berendezte a

villamos világitást és a mint hírlík, jutányosság szempontjából is teljesen versenyképes. A berendezéseket a Franz Lajos vállalkozó által előállított csatolási rendszerhez alkalmazza.

— **Időjárásunk.** Rendkívüli enyhe napok járnak. A hőmérő Reumur szerint átlag 15—16 fok, sőt volt nap midőn 20 fokra emelkedett. Régen volt ilyen enyhe őszünk mint az idén.

— **Szerelmi dráma.** Gyuk József kaposmérői molnár mesternek volt nemrégiben egy jó képű kocsisa; Vajda János, ki a molnár gazda szep 16 éves leányának elcsavarta a fejét. Addig beszélt a szép leányuk, míg egy napon ott hagyta szüleit és elszökött a nyalka kocssal, kivel egy házban laktak. Egy darabig hívták haza a szép leányt, de az nem akarta ott hagyni kedvesét. Ekkor a leányuk idősebb nővére elment a tiszteletbeli sógorhoz s annyit beszélt a leányuk, hogy az már hajlandó volt hazamenni. Behívták Vajda Jánost és értésére adták, hogy ők elmennek. Vajda könyörgött a szép leányuk, hogy ne hagyja el, de az hajthatatlan maradt, ekkor Vajda előrántotta forgó pisztolyát s rá lött a leányra, ki csak úgy menekült meg a lövés elől, hogy az ott jellen levő néjje hirtelen elé ugrott s őt találta a golyó. Ezt látva Vajda újra lött, azonban ezt is felfogta saját testével a néjje. A leány sértetlen maradt. A paraszt Othellót pedig letartóztatták.

— **Színészet.** Szalkay Lajos szintárlata e hó 26-án Herczeg Ferencz nagyhatalú vigjátékával „A három testőrrel“ kezdi meg előadásait Nagy-Kanizsán. A társulat nőtagjai: Szalkayné—Kövessy Róza op. és népszínmű primadonna, Pourma Henriett coloratur énekesnő, Dorsay Lia soubrett énekesnő, Markovics Margit vigj. szende, Kápolnay Juliska hősnő, Keresztes Amália drámai anya, Bánfalvyné operette és salon komika, továbbá 8 kardalos nő és segédzinesznő. — Férfiak: Szalkay Lajos gazdátó operettbouffo, rendező: Bánfalvy Béla, kedélyes apa, jellemkomikus, Kremer Sándor hős szerelmes jellemszínész, Liptay Lajos komikus, Kovács Lajos hős jellemszínész, Timár Bela lyrai szerelmes, Koncz Imre operette tenor, bariton, továbbá 6 kardalos és segédzinesznő. A társulat saját zenekarral rendelkezik, melynek karnagya Fodor Bernáth. — A nyíregyházi sajtó, hol Szalkayék eddig nagy pártfogás mellett játszottak igen elismerőleg nyilatkozik a társulatról.

— **Tűz áldozata lett.** Andricza Márton beeznai lakos, november 10-én háznapéval a mezőre ment dolgozni, csak 3 éves kis leánya s ennek nagyanyja, egy eaggott tehetetlen asszony maradt otthon. A 3 éves kis leány kiszökött a konyhába s az alig 2 láb magas tűzheiyhez ment melegedni. A lobogó tűz belekapott a kis leány ruhájába s egy pillanat alatt lángba borította a szerencsétlen gyermeket. A gyermek, tehetetlen beteges öreganyja a sírásra figyelmessé tette, a konyhába tipegett, de már elkésit, a szegény kis leány égési sebeitől elboritva eszméletlenül hevert a földön s rövid idő múlva meghalt. A gondatlan szülők ellen a vizsgálat folyik.

— **Érdekes gyilkossági eset.** A megyében meg igen sokan fognak emlékezni arra, hogy mintegy négy-öt éve bizonyos Rosenbaum Jakab volt kaposvári péküzlet tulajdonos nyomtalanul eltűnt. Abban az időben különböző találgatások voltak a közszájon: az tudva volt, hogy az illető Kaposvárról Eszékre ment rokonai látogatása és némi bevásárlás végett. Eszéken azonban nyoma veszett. — egyik azt beszélte, hogy az illető Amerikába szökött, másik, hogy Hamburgban van, de biztosat senki sem tudott. A napokban azonban az eszéki kórházban egy pinczer haldokolván bevallotta, miszerint Rosenbaumot ő és volt gazdája, ki jelenleg egy vagyonos vendéglős ilték meg. A gyilkosságot úgy hajtották végre, hogy Rosenbaumot becsalták egy kisebb lebujszerű koresmába s ott agyonverték s a pinczében elásták. Az ügyben megindították a vizsgálatot.

— **Kézrekerült gyilkos.** A múlt hó 25-én, mint annak idején megirtuk. Kaposfüreden átmenetű nyakkal holtan találták Spanits István kőművest. A gyilkos felderítésére röktön megindították a vizsgálatot, azonban a legerélyesebb nyomozás dacára sem tudtak annak nyomára jutni. Tegnapelőtt azonban sikerült őt a csendőröknek egész véletlenül elfogni. A dombovári csendőrségnek ugyanis besúgták, hogy az ottani koreszmában egy vándorlegény dicsekedett, hogy még egy hete sincs annak, midőn ő embert ölt. A csendőrök csakhamar megtalálták a vándorlegényt, a ki nem is tagadta tettét, másnap azonban a vizsgálóbíró előtt visszavonta vallomását, azzal védekezve, hogy azt részeg fővel tette. Alibit azonban nem tud igazolni, miért is a vizsgálat befejezéséig fogva tartják. Több mint valószínű, hogy ő Spanitsnak a gyilkosa.

— **A szórakozott utasok figyelmébe.** A Magyar Államvasutak igazgatósága több ízben tapasztalta, hogy emberei nagyon röviden bannak el a vasuton visszahagyott tárgyakkal. Ha valamelyik utas visszahagyott tárgyát reklamálja, a vasuti alkalmazottak a reklamációt ugyiszólván figyelembe se veszik s az otffelejett holmit hamarosan elárvereztetik. Az igazgatóság most szigoruan utasította hivatalnokait, hogy a tárgyak tulajdonosait maguk is kutassák s csak akkor árvereztessék el a holmikat, ha a kutatásnak nincs eredménye. A reklamációkra okvetlenül válaszolniok kell.

— **A részegség következménye.** Kerkai József bükösi gepesz, e hó 15-én többet ivott a murcziból, mint a mennyit elbírt. Kissé ittas állapotban hazament s kedvet kapott a lődözéshez. A vaczából előkerített egy régi rozsdás pisztolyt s más czéltábla hiányában, bal tenyeret vette czélba. A lövés eleődült és a töltés tenyerebe luródott. Kerkai most megronesolt kézzel emelkedik, hogy tulajdonkép melyiknek van nagyobb ereje, a murczinak, avagy a löpörnek.

— **A tinójával boszultatta meg magát.** Megjárta a bükösi községbíró Horváth Laszlo Horváthra haragudott valamiért szomszedja. Bántani azonban nem volt bátorsága, nehogy a törvényre kerüljön. A napokban kieszelte, hogy ő büntetés nélkül is megboszulhatja magát. Egyik nap reggelén 2 tinóját akarta járom ele fogni. Egyik tinó igen makranczos és dühös állat lévén, átszöllitotta a mit sem sejtő Horváthot, hogy jönne segítségül tinóit befogni. Horváth át is ment s midőn a dühös tinóra a jármat felakarta tenni, a megvadult állat szarvával feődötte. Horváthot a szurás lábszáran érte s mintegy 10 centiméter hosszú és 5 centiméter mély sebet ejtett rajta.

— **Szalay József magyar története.** Már említettük, hogy a Lampel Róbert (Wodianer F. és fia) könyvkiadó cég a millenium alkalmából új kiadásban bocsátja közzé Szalay Józsefnek, a korán elhunyt kiváló történettudosnak „A magyar nemzet története” című munkáját, még pedig akképen, hogy annak hézagait Baróth Lajossal potoltatja és azonfelül a szöveget több mint 600 művészi kivitelű illusztrációval látja el. Szalay munkáját nemcsak az akadémia részéről érte az a kitüntetés, hogy odaítélték neki a Szilágyi-féle 1200 frtos jutalomdíjat, hanem a közönség is oly lelkesen fogadta, hogy rövid pár év alatt az egész első kiadás elfogyott. Valóban szükség volt tehát e második kiadásra és a kiadó cég bölcsen cselekedett, midőn azt valóságos diszműnek tervezte, hogy méltó ékessége legyen minden magyar ember könyvespolczának. Alig jelent meg a munka prospectusa, már előttünk van az első füzet is, mely 4 ivnyi szöveget és több mint 50 kisebb-nagyobb illusztrációt tartalmaz. Az első fejezet a magyarok beköltözése előtti Magyarországot ismerteti, előbb a kőkort bemutatva számos Magyarországon talált kőkori tárggyal, aztán a bronzkort, szintén bronzkori leletek rajzaival. Erre Magyarország legrégibb ismert lakosait ismerteti a szerző néhány érdekes araviszk régiséget reprodukálva. Pannónia és Dáciaának a romaiaktól való meghódítását szintén számos kép illusztrálja: a Traján-íhíd maradványa, a romai Traján-forum, a híres Traján-tábla stb. „A romai közigazgatás és műveltség Pannóniában és Dáciában” című fejezetben dusan ki vannak aknáva az o-budai ásatások; ott találjuk az aquincumi anfiteátrum képét, az ottani leletek közül az ismert oltárkövet, a mozaikok, a bélyeges táblákat az agyagedény-töredékeket stb. Nagyon sikerültek a Pannónia sorsára befolyással volt romai császárok arcképei is: Augusztus császáré és Tiberiusé, valamint Decebal dak király egy szobrának

másolata. A szöveg sehol sincs tudákos magyarázatokkal megrakva; az előadás népies, végig egyszerű, világos, folyékony, olyan, a miónek lennie kell egy a nagy közönség számára szánt munkának. Az első füzet átolvasása után tehát csak még melegebben ajánlhatjuk a munka megszerzését mindenkinek, a ki hazája története érdekel. Egy-egy füzet ára 30 kr., a ki előfizet (6 füzetre 1 frt 80 krral, 12 füzetre 3 frt 60 krral, 24 füzetre 7 frt 20 krral) a füzeteket bérmentve kapja. A teljes mű mintegy 65 füzetre fog terjedni. Gyűjtöknek minden 7 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgál a kiadóhivatal. A megrendelések a kiadóczeghez intézendők: Lampel Róbert (Wodianer F. és fia), Budapest, Andrassy ut 21 sz.

C s a r n o k.

A gonosz törpe.

(Folytatás.)

Ahán! Te vagy!! Rikkantott a kis gnom fenn a bábel bordáján állva. Aláoszolgálja Siskóy gróf. — No csak előre! Előre! Várnak már lágy pamlaggal, illatos theával ha megfáztál hi hi hi! Csak vigyázz, át ne nedvesítsd lábaidat, mert a nátha fölötte kellemetlen vendég, mikor az ember imádottjának első ízben vizitel, röhöhő . . .

A park nyugoti oldalán impozáns páлма-ház állott, örökzöld fenyvektől háttérrelve. A tropikus növények legszebbjei díszlettek benne. Ez volt Henriette kedvencz siestázó helye. Itt tartotta apró zöld papagályait, kanári madarait és kolibrít. A páлма-ház egyik sarkában lugost rendezett be, narancsfák és baber bokrok között, melyben egy uri siestához tartozó minden kényelem fel-lehető volt. Azon a szörnnyű vih.ros éjjelen, odá várta a szomszed vár urát, ki csak egyetlen egy találkozásért könyörgött s azt türelmetlenül sürgette. Henriette már benne volt a kelepczében, a mit keresett magának, azt meg is találta. Szerelemre lobbantván egy vulcanicus szívet, mely nem vette tréfának s nem szándékozott viszonzatlanul hagyni az erdei találkozást. — Ám hadd jöjjön hát egyszer. — Janette, édes hű komornám légy résen, hogy a lovag el ne tévessze az utat s valaki által eszre ne vessessék.

Mazuretzky egy napon póstárol érkező leveli között női kéz által írott levélkét talált, melyben e pár szó állt megírva.

— Keress, találj és állj véres bosszút —

Körül forgatta minden oldalról a levelet, de nem talált azon egyetlen vonást sem az idézett szókön kívül. — Ki írta ezt és mire figyelmeztet, honnét fenyeget veszely e csöndes fészekben, a hová legjobb barátaimon kívül senki sem jár. Sötét előerzet szállta meg kedélyét s teljes figyelme neje felé fordult. — Az asszony csalna meg? Ez az asszony, kit etelemnél jobban szeretek — s kinek minden kívánságát — sőt szeszelyeit, a legodaadóbb készséggel töltöm be.

A gyanu magva elléven vetve, többé enyhádó bekés nyugalomra nem zárultak le pillái. „Keress” mondja a levelírója és Mazuretzky kezdett kutatni, lassan, óvatosan. Először megfigyelte nejének nappali szórakozásait, de ezek oly ártatlan természetűek voltak, hogy a legvérmesebb gyanu sem láthatott bennök kivetni valót. De hát az éjek!! Henriette egy idő óta fejfájásra panaszkodott s rendszeren korán vonult szobáiba. Eddig ez éppennem tűnt fel a férje előtt, most azonban bizalmát vesztitve, kezdte hinni, hogy a fejfájás csak színlelés s hogy a visszavonulás leple alatt loppang a rém, melyet keresnie kell.

Az álom végkép elköltözött pilláiról. Éjjelenként kiszámított óvatossággal hagyta el szobáit s lent a parkban foglalt órhelyet. Mind hasztalan, még csak árnyéka sem szállt ellenséges idegennek a kastély tájkára. Már-már azt kezdte hinni, hogy a level írója megtrefálta s most nevet magában, hogy kegyelmes ágyából kizavarta a feltékeny férjet, midőn ismét egy viharos éj kö-

vetkezett el. Megnevezhetetlen nyugtalanságot vert fel idegeiben a vihar tombolása s az a suhógó moraj, mely ablakait söpörte. Mintha kün a harczólo elemekben, egy hang kiáltotta volna nevét, mintha mérközésre hívta volna egy ismeretlen óriás, kinek szemében gyűlöletet, szíveben átok ült. — Felragadta fekete köpenyét s lesietett a parkhoz.

Eddig még nem jött eszébe a páлма-ház, csak a kastély bejáratát őrizte. Most lépteit egyenesen a park ama sötétlő részébe irányította és a páлма-ház közelében fenyőgallyak között megvonta magát. A vihar egyre tombolt s a meleg köpeny dacára is dermedezni érzé tagjait. Egyszerre halk neszre lett figyelmissé. Tisztán hallotta, hogy kulcs fordult a zárban. Izzó parázs nyargalta be ereit, egyszerre megvillanyozódott s magas pir lepte el arcát. De hevé a mint jött, oly hirtelen halálos levertség váltotta fel. Tudta, hogy az, ki most az ajtón bement, még csak egyike a bünösöknek. Várt tehát, amár keblében forrt az indulat mérhetetlen keserűséggel. Csak percekig kellett várakoznia s ime sulyos léptek alatt ropog a fagyos kavics. — Jön a második, az igazi, az a kinek ma innét elve nem szabad távoznia.

Mind két karjával átfogta a fenyő derekát, hogy mérsekelje hevét, hogy ne ro-rohanjon nyomba a szörnny után, ki éjnek idején, rabló módjára tört békés birodalmába, hogy becsületétől, boldogságától egyszer s mindenkorra megfossa. Végre eleresztette a fatörzset s lassan a pálmaház ajtajáig haladt, kezét a zárra illesztette s tapasztalta, hogy a kulcs nincs kihuzva. — Lám! mennyire biztonságban erzik magokat azok ott bent. Most kezét a ruganyos gombra illesztette s megnyílt az ajtó. Első pillanatban azt hitte, hogy sötétség van a virágok birodalmában, de jobbra fordulva, rózsaszín fenyőt látott, mely az elfüggönyözött lombos lugasból szűrődött ki. A függönyön túl edes kacaj hangzott. Az a jól ismert hang, melyért ő mennyei jusárol is kész lett volna lemondani, ha az ez életben hűségesen mindig csak az ő számára zeng. Nem volt ereje, hogy tovább is fékezze még önuralmát, gyors léptekkel a lugasba rohant s magasra felrántotta a függönyt.

(Folyt. köv.)

K. Kovács Laura.

Kiadó lapdulajdonos:

V á g ó Gyula.

Egy tisztességes fiu, ki jól tud írni és olvasni, tanulól felvétetik

Vágó Gyula könyvnyomdájában.

**Hirdetéseket
elfogad a
kiadóhivatal.**